

**Gemeente
Rotterdam**

Bezoekadres: Stadhuis Coolsingel 40

3011 AD Rotterdam

Postadres: Postbus 70012

3000 KP Rotterdam

Website: www.rotterdam.nl

E-mail: bbo@rotterdam.nl

Portefeuillehouder: FOHGP

Cluster: DMC/SO

Ons kenmerk: 22bo003962

Uw kenmerk: 20220524

Datum: B&W 14 juni 2022

Betreft: Afdoeningsvoorstel motie 21bb6964

Aan de gemeenteraad

Onderwerp:

Afdoeningsvoorstel motie 21bb6964 'De sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen'

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

Op 27 mei 2021 heeft uw raad een motie met betrekking tot de Stedin Groep aangenomen. Het gaat om de motie: '*De sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen*' (21bb6964) van de heer Simons (LR), en mede ondertekend door mevr. E Verkoelen (50 Plus) en mevr. C. Zeegers (D66). Deze motie vraagt het college:

- een lobby te starten om grote investeerders een substantieel bedrag te laten meebetalen om hun stroom op het publieke net van Stedin te brengen;
- de voortgang van dit proces te rapporteren aan de raad.

Deze brief bevat een afdoeningsvoorstel voor deze motie.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/begroting/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

- Beleidskader verbonden partijen en governance samenwerkingsrelaties (20bb3165).
- Raadsbesluit Kapitaalstorting in Stedin (21bb5122)
- Raadsbesluit Vaststelling Publiek Kader Stedin (21bb5120)

Toelichting:

- 1 *Resume dossier Stedin: wat doet Stedin en waar heeft de gemeenteraad recent toe besloten*

Stedin is één van de drie grote regionale netbeheerders in Nederland en een belangrijke deelneming van de gemeente. Stedin beheert en onderhoudt de energienetten in Rotterdam, de rest van de Randstad, Utrecht en Zeeland en ook deels

in Friesland en Noord-Holland. De belangrijkste taak van Stedin is de aanleg, het beheer en het onderhoud van de distributienetwerken van elektriciteit en gas.

Ruim 2,2 miljoen particuliere en zakelijke klanten rekenen op Stedin Groep voor hun energievoorziening. Stedin Groep concentreert zich op alle activiteiten die samenhangen met het aanleggen, beheren en onderhouden van energienetten. Daarmee faciliteert het bedrijf ook de energietransitie en alternatieve energiedragers, ook als door het aansluiten van laadpalen, wind en zonneparken, investeringen in stoomnetwerken en pilots rondom waterstof.

Vanwege alle gewenste investeringen in het energienet en voornoemde energietransitie heeft netbeheerder Stedin kenbaar gemaakt de komende jaren extra eigen vermogen nodig te hebben. Met dit eigen vermogen wil Stedin voldoende kredietwaardig en financieel robuust blijven waardoor ze kan blijven investeren in het verslimmen (digitaliseren) en versterken van haar energienetten, zo ook de Rotterdamse netten. Tot aan 2030 verwacht Stedin namelijk zo'n € 8 miljard te investeren. In de zomer van 2021 hebben aandeelhouders van Stedin al voor een totaalbedrag van € 200 miljoen reeds het vermogen van Stedin versterkt. De gemeente Rotterdam heeft als grootste aandeelhouder na vaststelling in de gemeenteraad voor circa € 64 miljoen bijgedragen. Dit betreft echter een kortetermijnoplossing tot 2023, onder meer in verband met de start van een nieuwe reguleringsperiode.

Bij de behandeling van dit besluit hebben leden van de Leefbaar Rotterdam, D66 en 50 Plus fracties de motie 'De sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen' (21bb6964) ingediend.

2 Motie de sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen (21bb6964)

De achtergrond voor deze motie is dat Stedin zoals eerder aangegeven de investeringen ziet toenemen waardoor er ook voor de meer lange termijn een vermogensvraag blijft bestaan. Dit tevens richting de bestaande aandeelhouders omdat de investeringen niet enkel met geleend geld kunnen worden gefinancierd.

De indieners hebben daarin ook een aantal overwegingen meegegeven zoals a) het aspect dat er grote investeerders zijn die zonneparken in de regio aanleggen of eventuele windparken op zee in de toekomst willen aanleggen, b) deze partijen geenszins lijken te hoeven bijdragen aan de investeringen van Stedin omtrent het verzwaren, verslimmen of uitbreiden van het energienet, en dat dit wordt afgewenteld bij de Rotterdammers en andere burgers uit de regio en tot slot c) grote investeerders naast de fiscale lusten, ook nog eens profiteren van de investeringen die door diverse gemeenten vorig jaar in Stedin zijn gedaan.

De motie "De sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen" roept het college derhalve op om een lobby te starten om grote investeerders een substantieel bedrag te laten meebetalen om hun stroom op het publieke net van Stedin te brengen.

Zoals eerder aan u per brief (22bb002585) vanuit de Aandeelhouderscommissie (AHC) van Steding gemeld is de kapitaalbehoefte van Stedin van €1,75 miljard nog niet ingevuld. Hierbij wordt voor de invulling van de kapitaalbehoefte dan ook nadrukkelijk

gekeken naar de Staat en de niet-aandeelhoudende gemeenten en provincies binnen het verzorgingsgebied van Stedin om zo de kapitaalvraag aan de bestaande aandeelhouders te duceren. Netbeheerders (Stedin, Alliander en Enexis) en hun aandeelhouderscommissies hebben eind 2021 en begin 2022 diverse gesprekken gevoerd met het Rijk ten aanzien van hun kapitaalbehoefte en de opgave om de energietransitie optimaal te kunnen vervullen. Zoals gecommuniceerd loopt er thans een traject waarin het Rijk met de netbeheerders en de AHC's diverse opties onderzoekt voor een eventuele bijdrage¹.

Mede in het licht van dit traject zijn er goede contacten met de Staat.

In het licht van de motie zijn we als gemeente in contact getreden met het verantwoordelijke departement (Economische Zaken en Klimaat) en Stedin over de mate waarin investeerders (in onder meer grote wind- en zonneparken) meebetalen om elektriciteit op het net te krijgen.

Tijdens de raadsbehandeling vorig jaar is aangegeven dat er geen mogelijkheid is dat private investeerders eigen vermogen verschaffen en aandeelhouder worden van Stedin om zo de vermogensvraag aan bestaande aandeelhoudende gemeenten te verminderen. Op basis van de Gas- en Elektriciteitswet mogen netbeheerders als Stedin enkel in eigendom zijn van openbare lichamen zoals gemeenten, provincies en de Staat en kunnen private partijen zoals bijvoorbeeld pensioenfondsen of andere type investeerders niet participeren². Vervolgens is er (theoretisch) nog de mogelijkheid dat grote investeerders zoals belicht in de motie weliswaar niet het eigen, maar wel vreemd vermogen verschaffen. Van de circa €3,8 miljard aan schuld die Stedin heeft, is het gros uitgegeven door bankenconsortia en beleggers, maar niet zijnde de grote investeerders die direct ook eigenaar zijn van grote zonneparken en windparken.

Dan resteert de optie die in de motie is opgenomen, namelijk dat een partij die investeert in een groot zonnepark of windpark of een andere faciliteit die een significant verbruik kent (zoals datacenters) ook bijdraagt aan de investering om deze energiebron van elektriciteit te voorzien.

Wat niet is geëxpliciteerd tijdens de raadsbehandeling maar wel wettelijk vastligt is dat alle partijen die een aansluiting op het elektriciteitsnet van Stedin wensen daarvoor een gereguleerd tarief betalen. Dit geldt ook voor de investeerders in de motie benoemde zonne- of windparken.

Dan zijn er nog de zogenaamde "diepe netinvesteringen". Dit betreffen de investeringen in het elektriciteitsnet waarvan diverse, niet te traceren partijen profiteren en waarvan de kosten praktisch gezien ook niet toe te rekenen zijn aan deze gebruikers. Deze investeringen wordt bekostigd via de tarieven aan alle afnemers van elektriciteit.

¹ Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. 8 februari 2022. Brief aan Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Kamerbrief met een periodieke update over de schaarse transportcapaciteit op het elektriciteitsnet.

² Artikel 93, respectievelijk artikel 85 van de Elektriciteit- en Gaswet.

Dan ligt de vraag open of grote investeerders in windparken, zonneparken of andere faciliteiten met een significant verbruik verplicht kunnen worden tot een zogenaamd producententarief om daarmee deze investeerders casu quo "invoeders" van elektriciteit mee te laten betalen aan de eerder genoemde diepe netinvesteringen. Relevant om te vermelden is dat de koepelorganisatie Netbeheer Nederland wel in dialoog is met de Staat en toezichthouders om de regulering toekomstbestendiger te maken. Onderdeel van deze dialoog is dat zij actief voor een productentarief pleit³.

Dit is echter complex omdat het Europees kader⁴ voorschrijft dat er maar een zeer miniem producententarief mogelijk is op hoogspanningsniveau, kortom de netten waarop TenneT actief is. Naast het feit dat het ministerie van EZK en toezichthouder ACM moeten instemmen, is een producententarief enkel mogelijk als het Europese kader wordt aangepast. Dat ligt echter ingewikkeld. Een eventuele invoering van een producententarief op middenspanning en laagspanning, dus het niveau waar Stedin op acteert zou namelijk het gelijke speelveld (het zogenaamde level playing field) op de elektriciteitsmarkt verstoren en een prikkel geven om op grote schaal aangesloten te worden op het hoogspanningsnet van TenneT. Dit heeft negatieve gevolgen omdat dit een beweging veroorzaakt van meer decentrale opwek naar grootschaliger opwek met enerzijds bezwaren rondom uitvoerbaarheid en capaciteit en anderzijds de financiële impact op de netbeheerders.

Resumerend alle partijen die een aansluiting op het elektriciteitsnet van Stedin wensen dienen daarvoor een gereguleerd tarief te betalen. Dit geldt ook voor de in de motie benoemde zonne- of windparken. Echter, voor een aanvullend transporttarief is er op dit moment geen draagvlak bij de partijen die bij de realisatie hiervan een sleutelrol spelen.

Hopende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd is het voorstel de motie hiermee af te doen.

Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

V.J.M. Roozen

De burgemeester,

A. Aboutaleb

³ Netbeheer Nederland. 22-02-2022. Rapport: het net slimmer benut.

⁴ EU. Verordening Nummer 838 / 2010 van de Europese Commissie, o.a. Bijlage, onderdeel B.